

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab exordio Imperij Arcadij & Honorij Augustorum, Anno Domini
CCC. XCV. perueniens vsque ad CCCC. XL. continet annos XLV. ita
dispositus, vt commodè sextus tomus à S. Leone Magno Pontifice Maximo
inchoetur

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 429. Caelestini Pap. Annus 6. Theod. 23. Valent. 5.
Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14566

XXXVIII
L. Euseb. l. 1. c. 11. & l. 2. c. 11.
DE ANA-
TASIO
PROMYL-
GATORIS
NESTORII
HÆRESIS.

His de Dorotheo dictis: quoniam fuerit conatus Anastasii presbyteri, fecerit Nestori, de quo superius mentio facta est, Eutagrius ex epistola Theodoliti referat: Anastasius quidam presbyter, peruersis imbuitur opinione, Iulianum dogmatum, que tenebat Nestorius, acerrimus satuit. Et ad Episcopatum professus comes, vbi Nestorius cum Theodoro in urbe Mosus congressus, audita illius doctrina, a vera pietate desinit: Anastasius inquam (vt a Theodoro in epistola quodam de his rebus scriptum est) in disputatione apud populum Christianum sancti colentem in Ecclesia Constantinopolitana habita, palam ausus est dicere: Nemo Mariam Diuam vocet: nam Maria (inquit) homo erat, atque ad hominem Deu nasci non potest. Quo quidem verbo cum populus Christo consecratus graueret & acerbe ferret, & distulit illum non sine causa habere pro blasphemia: Nestorius istius blasphemie auctor & dux non solum non prohibuit illam, neque rectam sententiam doctrinam tuta est, verum etiam verba in primis roborare contendit, & in insulam descendens actus insistent: atque sua ipsius opinione hisce admittit, atque adeo adscripta venenose animi sui in Ecclesiam effuso atq; cuncto, multo maiorem blasphemiam docere conatus est: dux vt sui ipsius capitis perniciem hanc impiam sententiam, nimirum: Ego enim, qui statim confessus, hoc est, immostris & trinitatis, & ita demum adoleuerit. Deum certe non appellauero: proferre non dubitaret scilicet tunc a Socrate, tum a priore Concilio Epheso celebrato per se hunc narratum est. huc: Eutagrius. Sed ad Nestorium auctorem malorum omnium recurrit oratio, licet martens in his diutius detineri cogatur.

XXXIX.
DE NESTO-
RII RI-
MORDIS.
PROGRES-
SUS VITÆ
NESTORII.

Quibus autem ipse Nestorius progressibus ad hæc adco excedere deuenit, dignum est, vt audiamus ab eo qui ipsi Nestorio fuit amicitia intime iunctus, ab ipso, inquam, Theodoro, qui & visus est eidem aliquando fauile, qui narrat his verbis hæc omnia in epistola ad Sporadium: Omnibus (inquit) notus ille exitus. Ex Germanicorum ciuitate ortus homo iste, cuius exercitio initio deditus fuerit, ignoro. Ex alia vero aliam regionem peragrans, inlata Ægyptiaca plage ad magnam Antiochiam peruenit urbem, in qua liber alius artibus medicorum inspicuus & imbutus, & pulcherrima & maxima prædixit voce, in Ecclesiam Dei cum certa eius pernicie irrepsit, & sacerdotum numero adscriptus, populi Dei regendi suscepta cura, in ipsomet principio, quam in tota vita sua futurus esset, aperte ostendit. Non enim insequutus illam & fructuosam decens characterem imitatus est, qui hominum animas pascere possit: sed ad popularem curam declinando, & vanaui populi applausum, vt quous alius, accipiendo, instabile & abiection vulgus ad sui desiderium concitauit. Sorida quidem indutus veste, mustis & trillis incedens, forens tumultus deuant, corporis pallore & macie abstinentiam simulans, libri domi replarum inuolubens & intectus, & quiete sibi vinctus, his artibus & simulatio nibus plerumq; alliciebat ad sui admirationem, quousque ad exultationem pronent etatem, videri potius quam esse Christianum & suam magis, quam Christi gloriam querere studens.

XL.
Hæc l. 1. c. 10.
QUANDO
DETECTA
NESTORII
HÆRESIS.

Quoniam vero (iuxta Domini b dictum) nihil occultum, quod non reuelatur, & nihil absconditum, quod non prodcat in lucem, & bona opera manifesta sunt, & que mala sunt, & oculis minimis possunt: imperferatibilis iudiciorum Dei abyssus Nestorius eorum calculo, qui rerum potiebantur & Ecclesiam admostrabant, nec non ipsius, qui tunc temporis vniuersi Orbis sepræu tenebat, Catholica Orthodoxorum Ecclesie Constantinopolitane sedem obtinuerat, quæ non parum abest, totius Orbis. Hinc deinde secuta sunt tragædia ille, quæcum vniuersa terra & mare ipsum repletum est. Vt primam enim maximam illum sedem occupauit, ac si tyrannidem quandam sacerdotum præfecturam rapuisset, non amplius se ipso impietatem, quam antea mente conceperat, continere valuit, sed ex potestate licentiam quandam stultam adeptus, in modum illum profert, & in omnibus patet, quam antea aduersus Vniuersum Dominum conceperat blasphemiam, & contra Apostolica dogmata apertum suscepit bellum, contra etiam sanctos Patres, qui ab ipso Evangelii conabulo Orthodoxæ fidei doctores & magistri fuerunt, eorum sententias viritus conculcare, regie ciuitatis Ecclesiam

perurbando, & vniuersum Orbem contumendo, nihil verius illum Paulum clamantem: Qui vos conturbat, iudicium portabit, quicumque est ille. Sed super sacri altaris principum sacerdotum candlelabrum non lucernam veritatis, sed impietatis tenebras collocat, & excogitatur ab illo primus nouitatus sacinus & exordium: quod non oportet videlicet sanctam Virginem Dei Verbi secundum carnem genericem, Dei matrem confiteri, sed Christi tantum matrem: licet iam illud & diuinitatem Orthodoxæ fidei præcone, iuxta Apostolorum traditionem, Dei genericem illam ore confiteri & corde credere nos docuerint Domini matrem: Hæc Theodoretus.

Pergrauè planè illatum est Ecclesie per Nestorium hoc tempore scandalum, de quo Vincentius horum temporum scriptor sic ait: Qualem fuisse nuper tentationem putamus, cum infelix ille Nestorius iurato ex ore conuersus in lupum, genu Christi lacere cepisset cum hi ipsi, qui rodebantur, ex magna adhuc parte eum crederent, ideoq; meritibus eius magno paterent. Nam quis eum facile errat arbitraretur, quem tanto sacerdotum studio persecutus videret? qui cum magno sanctorum amore, summo populi favore celebraretur, a quodam palam diuina et ablatu eloquia, & necio quoque ludæorum atque Gentilium confutabat error. Quo tandem iusto modo non cuius fide fueret, se recta docere: recta prædicare, recta sentire? Qui vt vniuersi sui aditum pateficeret, conciliant hereseon blasphemias infestabat, & Interius verodum de eiusdem Nestorii errore disputat, cum ex diametro aduersantem Apollinarius fuisse dicit: nam subdit & Cum veritas dicat, ex duobus substantiis vnionem esse Christum: Apollinarius contrarius veritati ex vna Christi diuinitate duas asserbat esse substantias: Nestorius autem contraria Apollinarius morbo, dum se duas in Christo substantias distinguere simulat, duas introduci repetit personas, & inauditio seclere duos vult esse Filios Dei, duos Christos, vnionem Deum, alterum hominem, vnionem qui ex Patre, alterum, qui sit generatus ex matre. hæc Vincentius, atque de his modo factus.

XLI.
Vincenti
Lirin. contra
hæres. l. 6.
MAGNUM
SCANDA-
LVM NE-
STORII
IN ECCLESIA
INTVLIT.

lib. 4. 17.

IESV CHRISTI
Annus 429.

CAELESTINI PAP. THEOD. 23.
ANNUS 6. VALENT. 5. IMP.

QUADRINGENTESIMVS VINDRAGESIMVS ANNVS adscriptus est Falis Consulatui Florentij & Dionysij: quo Cælestinus Romanus Pontifex Britanniam Pelagianam heresi infectam legatione Palladii diaconi liberauit. Id quidem sub his Consulibus Prosper & summatum complexus sicut narrat: Agricola f Pelagianus. Severianus Pelagianus Episcopus in Ecclesia Britannia dogmatis sui insimulatione corruptus: sed a legatione Palladii diaconi Papa Cælestini Germanum Antifalorem Episcopum vice suscipiuit, vt deturbatus hereticus, Britannos ad Catholicam fidem dirigat. hæc in Chronico Prosper, qui aduersus Collatorem agens, dum Cælestini laudes prædicat, ista subdit: Venerabilis memoria Pontifex Cælestinus, cui ad Ecclesie Catholica presidium multa Dominus gratie sue dona largitus est, sciens damnatus non ex amem iudicio, sed solam penitentiam remedium esse præstantiam, Cælestinum quasi non discusso negotio antientiam postulante totius it, alio finibus insit extrudat: ab eo & prædecessorum suorum statuta & decreta Synodalia inuolubiter seruanda censebat, vt quod semel meruerat abscindit, nequam admitteret retrahere. Nec vero legior cur ab hoc eodem morbo Britannia liberaret, quando quosdam inimicos gratia solam sue origine occupantes (Pelagius enim Britannus cum esset, ex Britannia complures allegerat sibi discipulos) etiam ab illo secreti exclusu Oceani, & oridinato Scotis Episcopo, dum Romanam insulam inuadit, feruare Catholice, sicut etiam barbaram Christianam hæc Prosper, Scotorum etiam insinuans factam hoc tempore conuersionem.

I.
Prosper ad
Chron.
lib. 4. apud Be-
dam l. 1. c. 7.

Prosper ad
nerius Colla.
in fin.

II.
Hæc B. Boe-
tius hist. Sc.
lib. 5.

Scimus tamen recentiores scriptores, qui hoc nostro seculores Scotorum sunt profecti, longe antiquiore ven dicare sibi Scotorum Christianitatem, nempe a tempore

Sander. de vifio mo- narch. Geor. Thom. in libello de antiq. Scot. Geor. Buch. re- rum Scot. lib. 4. a Hier. ep. 83. c.

b Hier. con- tra Iovin. l. 3.

c Hieron. in Hieron. l. 3. prof.

d Hieron. in Hier. l. 3. gra.

e Tert. adu. Iudaos. c. 7.

Victoris Papa & martyris, qui legatione interpellatus Do- naldi primi huius nominis Scotorū Regis, in Scotiam mi- serit Roma clericos, qui eos docuerunt Euangelium. Sed miramur tāta haec antiquiore Scotum Chronographum Marianum proflus ignorasse, & Bedam illis propinquum penitus latuisse, & necesse illa Hieronymum, qui ad Occa- num scribens de Scotis adhuc Gentilibus ista habet: Au- diant Ethnicī menses Ecclesie, de quibus quātidie horrea nostra complentur: audiant catechumeni, qui sunt fidei candidati, ne xores ducant ante baptisma, ne honesta iungant matrimonia, sed Scoto- rum & afororum ritu ac de Republica Platonis promiscuas vxores, communes liberos habeant. Hæc & alia per ironiam. Idemque aduersus Iouinianum b: Quid (inquit) loquitur de ceteris na- tionibus, cum ipse adolescentulus in Gallia viderim Scotos gen- tem Britannicam humanis vesci carnibus, & cum per silvas por- corum greges, & armentorum pecudumque reperiant, pastorum nato & famularum papillas solere abscondere, & hæc solas cibo- rum delicias arbitrari? Scotorum natus vxores proprias non habet, &c.

III.

Certe quidem Christianorum ista esse non possunt, sed omnino Gentilium expertum penitus Christianæ doctrinæ. Sed ad hæc dici potest vt in aliis omnibus provinciis accidisse vidimus, sic eas Euangelium accepisse, vt tamen quamplurimi Gentiles pristino ritu viuentes remanserint ab Evangelica gratia alieni. Certe quidem Christianita- tem aliquam in Scotia tempore ipsius sancti Hieronymi oportuit extitisse, ex qua & qui Pelagium sectati fuerint, em- merfuerunt de quibus, cum idem præfatur in Hieremiam 6. hæc symbolis quibusdam figuris de Pelagio: Latrat per Alpium canem grandem & corpulentum, qui calibus magis posita ferre, quam dentibus: habet enim prægenem Scoticæ gentis, de Britannorum vicinia, & superius d de eodem enigmaticè ite agens, antequam de regeret hæreticus, eundem stolidif- simum, & Scotorum pulvis prægratum appellat. Sic igitur Hieronymi tempore in Scotia Christianissimum vi- guisse oportuit, ex quo aliqui prodire Pelagianis. Certe quidem a fortioribus Scoticæ gentis Christianitatis tempo- ribus Victoris Papa fauet Tertullianus, cum aduersus Iu- daos agens hæc ait: Britannorum inaccessa Romanū loca Chris- to vera subdita. Porro Britannia loca inaccessa Romanis tē- pore Tertulliani fuisse Scotos, quos illi subingax: nullatenus valuisse, recte intelligi posse videtur.

IV.

Sic igitur quia Victor Romano Pontifice Scotos Eu- angelium accepisse maiorū traditione scripsere, haud sunt recedendi: nec quod tradunt maiorem in Scotia auctum esse numerum Christianorum, cum vigente in Orbe Ro- mano Diocletiani persecutione, & Britanngæ profugi Chri- stiani in Scotiam se contulerunt extortes: neque dum ad- dunt ab illis excoli ceptam vitam monasticam ardentio- ribus studiis. Primum vero eam gentem à Cælestino Papa Episcopum habuisse Palladium, omnes consentiunt: quem sic dicit S. Prosper Britanniam ab hæresi liberaffe, & Scoti- am barbaram gentem fecisse Christianam, vt Scotos il- los, qui adhuc Gentilico, inso ferino ritu viuēbant, reddi- derit omnes Christianæ religionis cultores, eosdemque sub vno pastore, vnoque ouili collegerit, ipso illis Episco- po presidente: quem iute vt suum Apostolum venerati sunt Scoti, magno honore prosequentes eius reliquias in Merina Scoticæ prouincia collocatas. Ex his autem habes quibus redarguas asserentes Sedulium Christianum poet- tam, quem tantopere Gelafius Papa laudat, habuisse præ- ceptorem Hildebertum Scotorum Archiepiscopum: et e- nim cum ipse Sedulius ad Theodosij Imp. tempora refer- ratur, quomodo vltus est? ponit Hildeberto Scotorum Archiepiscopo præceptore, si nullus adhuc ordinatus erat in Scotia Archiepiscopus, & Palladius absque controuer- sia primus fuisse dicitur eius gentis Antistes? Habes autem ex antiquitate Sedulij hominis Christiani eiusdemque do- ctissimi, quo intelligas ante Palladium cognitam & accep- tam à Scotis Christianam religionem, florente ex ipsis doctissimo viro, eodemque maxime pio, cuius optimi ingenij extant hæcenus complura nobilissima monu- menta.

V.

Qui igitur Euangelium primo à Victore Pontifi-

ce Maximo accepere, & à Cælestino Papa primum Episcopum, à quo sunt omnes penitus redditi Christiani, ea- tenus Christi gratia profecerunt, vt qui olim Gentilico ritu viuentes ob ferinos mores, vt portentum ostentus erant humano generi, postea omnium præstantissimi euale- rint Christiani, Christianamque fidem summa diligen- tia excolentes, Apostolico munere vt suis locis dicitur fu- mus) in exteras gentes longe postas latissime eam at- que locupletissime propagarunt. Porro eandem Eccle- siam nobilissimam hoc nostro seculo D E vs tentari per- misit, vt Christianæ constantiæ præclarissimum speci- men ederet, cum inter alios martyres habere etiam me- ruit (quod nulla hæcenus Christiana gens habuit) i- psam Reginam, Catholica fidei eximium decus & ornamentum, diuissima confessione in carcere an- te probatam, nobiliori corona Martyrij auctam. Sed iam ad legationes hoc anno in Britanniam milias redeam- us.

Dux fuerunt istæ legationes, nimirum Palladij Dia-coni altera, altera vero sancti Germani Episcopi, sed pos- terior ex priore, ambaque ex vno eodemque prodeun- tes fonte, nempe à Cælestino Romano Pontifice, vt ex Prospero, qui res gestas sui temporis scripsit, apparet, cui & præ cæteris inhaerendum prærogatiua tanti aucto- ris, res quæ ob oculos & præ manibus habuit scribentis, omnes æque consentient. Dux præterea fuisse Palladij le- gationes in Britanniam, eodem auctore liquet: priorem nimirum, cum hoc anno occasione hæresis Pelagianæ ab ipso Cælestino Romano Pontifice missus est in Bri- tanniam, posteriori vero post sequentem annum (vri- dem affutur Prospero) cum Palladius ex Diacono crea- tus Episcopus ad Scotos ab eodem missus est Cælestino. Agamus de singulis ex ordine rerum gestarum & tempu- rum.

Primum vero quod ad Palladium Diaconum spe- dat, ex Prospero corrigendus est Beda f. dum ait, an- no octauo Imperij Theodosij Iunioris missum esse Pal- ladium à Cælestino Romano Pontifice: nam Pontifica- tus ipsius Cælestini ab eo tempore post annos octo conti- git, nempe decimo sexto eiusdem Theodosij Imperato- ris. De Palladio autem quoniam iste fuerit, peruesti- gandum est. Græcum fuisse hominem cum dicant, va- ne putauit aliquis ex recentioribus q hunc illum fuisse Palladium Ioannis Hierosolymitani perneccellarium: Nam illum non Diaconum, sed Episcopum, non ex- pugnatorem Pelagij, sed defenforem fuisse, superius pluries demonstratum est. Vixit hoc tempore alius quo- que Palladius, ad quem Cyrillus Alexandrinus scripsit commentarium de Adoratione & cultu in Spiritu san- cto.

Cæterum quem fuisse putamus, constat his tempori- bus vixisse Palladium Diaconum S. R. E. qui reperitur scripsisse haud pridem sub Zofimo Papares gestas sancti Ioannis Chrysostomi, nempe dialogum illum alterius Palladij Episcopi Helenopolis cum Theodoro itidem Romanæ Ecclesie Diacono: qui quidem Palladius Diaconus apud Trithemium numeratur inter scriptores Ec- clesiasticos, nam præter vitam Ioannis Chrysostomi ab ipso scriptam per dialogismum in quo Palladius Episco- pus & Theodorus diaconus interloquuntur, librum etiā contra Pelagianos, & homiliarum librum vnum, & ad Cæ- lestinum epistolaram librum vnum, & alia Græco sermo- ne ab eodem edita idem tradit. Vtinam extaret liber ille Palladij epistolaram ad Cælestinum: certe quidem, cun- ctæ, quæ in hac legatione ab eo gesta essent, fuisse accurate scriptis mandata illis epistolis, opinari possumus, cum nos illi carentes, de rebus magni ponderis memoria perpetua dignis, nihil præterea, quam quæ dicta sunt ex Prospero, habeamus expressum. Scotos quidem ipsos ab eo ad Chri- sti fidem conuersos fuisse, & ex munere Apostolico con- secutum quoque fuisse nomen, vt Apostolus Scotorum fuerit nuncupatus, vna omnium cum Prospero est sen- tentia. Nauigasse quoque ad Hibernos, & illic Euangelium prædicasse mandato eiusdem Cælestini Romani Pon- tificis

SV 8

VI

VII

VIII

SCRIPTA

PALLAD

ificis. Probus testatur in rebus gestis sancti Patricij se conscriptis, qui & nominat eundem Palladium. Archidiaconum Caeslini. Porro more praesentio Palladio, S. Patricius captum ab eo opus abfoluit, de quo suo loco dicendum inferius.

IX. DE LEGATIONE GERMANI EPISCOPI A CONSTANTIANO SCRIPTA. Bedae de vita et moribus Bedae. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

At quotannis res summas & plurimum annorum spatio conclusas cogitur iactura veterum monumentorum, transfilite icium, res, inquam, praclaras a Palladio in hac legatione perfunctas: ago de S. Germani legatione orationem instituiamus: de qua primum (quod ad rationem temporis spectat) ex Prospero rursus corrigendus est Beda. Etenim cum Prosper sub huius anni consulibus referat legationem Germani opera Palladij procuratam, apud Bedam a. ponitur post obitum Theodosij Iunioris sub Marciano Imperatore: auctulandum autem Prosperum potius ex dictis rationibus, quam Bedam, nemo non videt. * Extant Acta ipsius sancti Germani Episcopi legari posteris tradita, & omni fide consignata a Constantio presbytero scripta ad S. Patientem Episcopum Lugdunensem: floruerunt ambo hoc saeculo, etque de utroque mentio apud Sidonium Apollinarem, meminit etiam eiusdem Constantij, qui Vitam S. Germani conscripsit, Ildorus b: sed cum Episcopum nominet, alij vero presbyterum, non mirum videtur, veridem postea Episcopus factus sit & apud Sidonium, & in Concilio Galliarum Constantinus nominatus reperitur Episcopus: scripsit autem ea Constantinus ad Censuram Antisdorensis Episcopum, ad quem extat quoque Sidonii Apollinaris epistola. Ex quibus omnibus intelligas, haud ad ignotum ab ignoto & vulgari homine ea de legatione Germani esse conscripta, sed a nobili auctore, qui inter claros illustresque viros huius saeculi vixerit.

X. d. Cong. l. i. c. 13. apud Bedae c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

Cum vero auctoritate Properi factis liqueat, S. Germanum Episcopum in Britanniam a Caeslino missum esse legatum, Constantium vero ac post eum Beda tradant a Synodo Gallicana id factum: potuit quidem utrumque facile contigisse, vel ut quem mittendum Synodus illa delegisset, Postquam comprobasset, vel quem sibi ad eam prouinciam legare deberet, ipse Caeslinus arbitrio Gallorum Episcoporum reliquisset. Certè quidem clades ipsa illata Britannorum Ecclesiae ab ipsorum gentili Pelagio, ac eius discipulis, prius innovit Episcopi Gallicarum legatione Catholicorum Antistitum Britannorum, vt ex Constantio liquet. Qui igitur legibus Imperatorum vndiq; (vt dictum est) exagitati Pelagiani fuerit, in insula illa in primis, ex qua Pelagius auctor impietatis oriundus erat, latebras captare curantibus affectato ex more citulo sanctitatis, in se populi oculos conuertentes, in eos paulatim cum praedicatione Christianae vitae perfectionis, quam se profiteri iactabant, venena haereticis infilliarunt, quae adeo eorum praecordis inhaeserunt, vt iam medicinam nullam admittrent, suorumque pallorum lupos arcentium vocem contemnerent: vnde opus fuit, & vicinis Gallis, immo & longe posita Romana Ecclesia aduersus ingruentia mala auxilium implorare. Sed non vnus Germanus Episcopus tantum suscepit onus subeundum, verum additus est illi collega vir sanctissimus Lupus Episcopus Trecentis: amboque sicut Paulus & Barnabas, in Euangelium selegati. Sed iam rem ipsam a Constantio descriptam referre aggrediamur.

XI. SYNODVS GALLICANA EQVA GERMANVS ET LVPIVS EPISC. MISSION BRITANNIAM.

Eodem (inquit) tempore ex Brit. annis directa legatio Gallicana Episcopi nunciavit, Pelagianam peruersitatem in loci sui late populos occupasse, & quamprimum fidei Catholicae deore succorti. Ob quam causam Synodus numerosa collecta est: omniumq; iudicio duo praclarissimi luminaria vniuersorum praecipue ambulant, Germanus ac Lupus Apostolici sacerdotis, terram corporibus, calum mentibus possident. Et quanto necessitas laboriosior apparebat, tanto eam promptius heroes deuotissimi susceperunt, celebritatem negotij fidei stimulis marturantes. subdit post haec auctor, quomodo in itinere apud Pacificam sanctam virginem Genouetam S. Germanus praecius futurorum vocatam Deo despondit, nimumque casu reperit cruce impressum eidem in memoriam gestandum dedit: ac de navigatione in Britanniam mox haec addit.

XII. Hi itaque Oceanum mare, Christo duce & auctore, conscendunt: qui famulos suos inter discrimina, & tatos reddidit & probatos. At primum de sinu Gallico floris leuibus natis in altum procella ducitur, donec ad equos multum perueniret. vbi portectus in longum visibus nihil aliud videretur, quam calum & maria. Nec multo post occurrit in pelago legionum inimica vis demonum, qui tantis ac tales viros persuadere ad recipiendam populorum salutem ludiu iniquitatis inuident. Opponunt pericula, procellas concitant, caelum diemque nubium nocte subducunt, & tenebrarum caliginem maris atq; acri horrore congeminant. Ventorum furorem vela non sustinent, & Octauus moles fragilis cymba vox rolat. Codant ministeria vitia nauarum. Excitatur nauisq; oratione, non viribus. Et casu dux ipse vel Pontifex, fractus corporis laesit indigne, iopore solutus est.

XII. MARIS TEMPESTATEM DIVINA VIRTUTE SVPERANT.

Tum vero quasi repugnante cessante, tempella excitata conuulsi, & iam nauigium perfusus stultitiam mergebatur. Tunc B. Lupus omnesq; turbati, excitant sententiam, elementis sauentibus opponendum: Qui periculis immortale consistant, Christum inuocant, Oceanum increpant, & procellas sauentibus causam religionis opponunt: flammisq; affumpso olo, in nomine Trinitatis leui aspergunt fluctus sauentis: oppressi: colligati commotus: horrent vniuersos: oratio vno ore & clamore profunditur, adu? Diuinitas, fugatur inimici, tranquillitas serena subsequitur: venti contrarij aditineris ministeria vertuntur: nauigium famulatrix vula subsequitur: decersitq; immensis spatij breui operati letoris quiete potiuntur. Itaq; conuincit: ex diversis partibus multitudo excepit sacerdotes, quos venturos etiam vaticinatio aduersa praedixerat. Nunciabant n. sinistri spiritus quod timebant. Qui imperio sacerdotum, dum ab obsessis corporibus deterrantur, & tempellati ordinem & pericula, que intulerant, fatebantur, victiosq; se eorum merito & imperio non negabant.

XIII. BRITANNIA AVDIVNT GERMANVM.

Interca Britannorum insulam, que inter omnes et vel prima vel maxima, sacerdotis Apostolici rapim opinione, praedicatione, virtutibus impluerunt. Et cum quotidie irruente frequentia spectarentur, diuinus sermo non solum in Ecclesia, verum etiam per triuina, per deus subleuatur, vt passim & sile Catholicis firmarentur, & deperant viam correctionis agnoscerent. Erat in illis apostolorum inflar gloria, & auctoritas per conscientiam doctrina per litteras, virtutes ex meritis: accedebat praeterea tanto auctoribus asserta veritatis. Itaq; regionis vniuersitas in eorum sententiam proupta transferat: latebant abditii sinistri & perustionis auctores, & more maligni spiritus gemebant perire sub populis cadentes. Ad extremum duraturna meditatione concepta, praesumunt inire consilium. Procedunt consilium diuini, velle se legent, circumdati assentatione multorum: contentumq; subire aliam mauerunt, quam in populo, quem subuerterent, pudorem taciturnitatis incurere, ne viderentur seipsum lentio damnauisse.

XIV. MIRACVLO FIDES CATHOLICA PROBAT.

Illic plane inuicse multitudinis numerofitas, etiam cum coniugibus ac liberis excitata conueniat. Aderat populus spectator futurus & iudex. Assabant partes dispari conditione distimiles: binc diuina auctoritas, inde humana praesumptio: binc fides, inde peruersio binc Christus, inde Pelagius auctor. Primo in loco beatissimi sacerdotes praebent aduersariis copiam disputandi, que sola verborum nuditate diu inaniter & auis occupant & tempora. Deinde Aristoteles vicerant torrentes, eloqui sui cum apostolice & euangelice tonitrus profuderunt. Miscebatur sermo proprius cum diuino, & assertione frequentissimas. Iocundum testimonia sequebantur. Conuincitur vanitas, & peruersa consuetudo: ita vt ad singulas verborum obiectiones res se diu respondere nequaerunt, facerentur. Populus arborer vix manus continet iudicium cum clamore testatur. Cum subito vir Trinitatis potestatis cum coninge procedit in medium, decem annorum filium cecum sinibus ingerens sacerdotum: quam illi offerri aduersariis praecerant. Sed illi, conscientia puniente deterriti, iungunt cum parentibus preces, & curatorem paruuula a sacerdotibus precantur. Qui expectationem populi & inclinatos aduersarios intenter orationem locuter fundant. Ac deinde Germanus plenus Spiritu sancto sanctam inuocat Trinitatem, & protinus inherentem lateri suo capillam cum sacerdotum reliquiis collo auulsam manibus comprehendit: eamq; in conspectu omnium puella oculis applicat: quo statim, euas uatis reueler, lumine veritatis impleuit. Excultant parentes, miraculo populus contremiscit. Post quam ibem ita ex animis hominum persusio iniqua deleta est, vt sacerdotum doctrinam sitentibus desiderij secerentur.

XV. XVI.

Compressit itaq; peruersitate damnabili, eiusq; auctoribus confutatu: animaque omnium fidei puritate compellitu sacerdotis ad B.

GERMANVS PVLVEREM COLLEGIT EX IOCO MARTYRII SALBANI.

Albanum martyrem auctori Deo per ipsum gratias acturi, properebant. Plo Germanus, omnium Apostolorum, diversorumque martyrum reliquias secum habens, facta oratione, iussit reuelli sepulchrum, pretiosa ibidem munera conditura: arbitratis opportunum, ut membra Sanctorum ex diversis regionibus collecta, quos pates meritum receperat eorum sepulchri quoque vnus teneret hospitium. Quibus depositis, honorifice sociatis, de loco ipso, vbi beati martyrii effusus fuerat sanguis, missam pulueris secum portaturus abstulit: in qua apparebat, crurore seruato, rubere martyrum eadem, persecutore pallere. Quibus ita gestis, innumera hominum eodem die ad Dominum conuersa est turba. haec Constantius. Vide & considera hic oportune, lector quemam sit putanda Catholica fides, & in sanctorum cultu pia traditio, num ea, quam sanctissimi Episcopi, sequentibus signis, Dei reificatione docebant an quam in demolitione martyrum sepulchrorum in eadem insula (proh dolor) haec haereticorum hodie vi armorum & carnificina sanctorum extorquet? Sed missis his (nam quibus corriget, quos Deus despecti) sacros Antistites mira adhuc in eadem insula agentes profequimur: subdit enim Constantius.

XVII. GERMANVS PATIVR PEDIS COLLEXTIONEM.

Inde dum rediret, insulatum inimicus, casualibus laqueis preparatis, Germani pedem laqueo occasione conuenit, ignorans illum merita sicut Iob beatissimi, afflictione corporis prosequenda. Et dum aliquandiu vno in loco infirmitatis necessitate constringitur, in vicinia, qua manebat, casualiter excasit incendium: quod consumptis omnibus, quae illic palustri arundine regebantur, ad habitaculum, in quo idem iacebat, slabris stimulacibus ferocatur. Concusus omnium ad Antistitem conuoluit, ut elevatis manibus periculum, quod imminerebat, euaderet: Qui omnibus increpatis, moueri se fidei praesumptione, non passus est. Multitudo omnium desperatione perterrita obuiam occurrit incensulo. Sed ut potentia Dei manifestior appareret, quicquid custodire tentauerat turba, consumitur: quod vero iacenti & infirmo defenderat referuatur: hospitium sancti viri expansescens flamma transiit, vltra citraque, desatens, & inter globos flammantis incendi incolans tabernaculum, quod habitator inclusus seruabat, emicuit. Exultat turba miraculo, & vixtam se diuini virtutibus gratulatur. Excubabat debui ac molibus ante tugurium pauperum turba sine numero, his animas curari cupientes, hic corpora. Referri nequeunt, quae Christus operabatur in sanulo, qui virtutes faciebat infirmis. Er cum delitit, in sua remedia nihil adhiberi pateretur, quadam nocte candentem mueni vestibus vidit sibi adesse, personam, quae manu extensa iacentem videretur attollere, eumque consilere firmo vestigio imperabat. Post quam horam ita rogatus doloribus, recepta profugam sanitatem, ut die reddito, timentis laborem subiret in trepidus.

XVIII. GERMANVS PRESTO EST BR I ANNIS ADVERSVS HOSTES.

Interea Saxones, Pictique bellum aduersus Britones iunctu viribus sepeperunt, quos eadem necessitas in castra constrinxerat, & cum trepidi partes suas peno impares indicarent, sanctorum Antistitam auxiliolum perierunt. Qui promissum maturantes aduentum, tantum securitatis & fiducia contulerunt, ut accessisse maximus crederetur exercitus. Itaque, Apostolicis ducibus Christus militabat in castris. Aderant etiam Quadragesima venerabiles dies, quos religiosiores credebat praesentia sacerdotum, in tantum, ut quotidianis praedicationibus instructi certatim ad gratiam baptisimatis conuoluerent. Nam maxima exercitus multitudo vndam lauacro salutis experit. Ecclesia ad diem Resurrectionis Dominicae frontibus contexta componitur, & in expeditione campestris in illa civitatis apratur. Mathius baptisimato procedit exercitus, fides seruet in populo, & contempto armorum praesidio, Diuinitatis expectatur auxiliolum.

XIX. VICTORIA SINE SANGVINE DIVINA VIRTYTE PARTA.

Interea hac institutio vel forma castrorum hostibus moniatur, qui victoriam quasi de inermi exercitu praesumentes, assumpta alacritate festinant: quorum tamen aduentus exploratione cognoscitur. Cuius, emensa solemnitate Paschali, recent de lauacro maior pars exercitus arma capere & bellum parare tentaret: Germanus ducem se praesidi proficitur. Eligit expeditos circumiecta percurrit, & e regione, qua hostium sperabatur aduentus, vallem circumdat: in editis montibus instructo, quo in loco nouum campum exercitum, ipse dux agminis. Et tam aderat serox hostium multitudo, quam appropinquare intuebantur in insidias constituti. Cum subito Germanus signifer vniversos admoneret, & praedicit, ut voci suae vnus clamore respondeant, securisque, hostibus, qui se insperatos adesse confiderent, ALLELUIA, tertio repaetum, sacerdotes inclinant. Sequitur vna vox omnium: & eleuatum clamorem, repercusso acre montium, inclusam multiplicat. Hostile agmen terrore prosternatur: & ruisse

super se non solum rupes circumdatis, verum etiam ipsam eadem machinam, contremiscunt: trepidationeque iniectae vix sufficere pedum pernicitas credebat. Passus fugiunt, arma proniciunt, quidenter vel nulla corpora a corpore discernunt. Plures etiam timore praecipites flumen, quod sensim venientes transierant, deuocant. Vitioem suam innocens intuetur exercitus, & victorie praesidio hostes efficit. Spolia colliguntur expolita, & praedam caelestis victoriae, miles religiose adspicitur. Triumphans Pontifex, hostibus suis sine sanguine, triumphans victoria fide obrenta, non viribus. Composita itaque, opulentissima insula securitate multiplici, superatisque hostibus vel spiritualibus, vel carne conspectis, quippe qui vixissent pagani, Saxones: cum totius marore regionis reditum moluntur. Tranquillum nauigationem merita propria & intercessio Albanii martyris parauerunt, quietosq, Antistites suorum desideria felix carina restituit.

In reditu venerabilium sacerdotum exultant Gallie, gaudent Ecclesiae, demones contremiscunt. Certe expectatio propria civitatis B. Germanium votis duplici ambiebat, quam & apud magistratum dominum & inter munda procellas seruire conseruaret. Tribuit enim functio praeter solitum & necessitates immensa ciues suos quasi pupillis orbatos parente depremit. Et pro quiete vel rege, quae tanta remedia ciuitati post maritima discrimina laboris terrene expeditione ingrediatur. Itaque, Gallias illustraturus parafimo comitatu & exigua euellente progreditur, qui pro largissimo thesauris Christum sequebat in pectore. adit enim Praefectum Galliarum rogaturus pro ciuibus suis. Postquam aucto ab eodem sacro Antistite insignia opera edita, idem auctor subdit de posteriori legatione euuldem in eadem insulam eadem quoque; ex caula suscepra, sed quoniam ea conrigit sub Sixto Romano Pontifice, de ea suo loco agemus.

Hoc eodem anno ipse Caestinus Romanus Pontifex, qui in Britanniam S. Germanum legauit, & Scotos ad fidem per Palladium conuertit, pastoralis functione sollicitus, vicinarum Ecclesiarum curam non negligens, ad Episcopos Apuliae & Calabriae epistolam dedit, qua admonuit, ne ex laicis assummerentur Episcopi, sed eligerentur ex clero: & quod illi ad excusationes suas studia populi & conatum afferrent, eosdem his verbis admonuit: *Dotendum est populum, non sequendum: nosq, si fecerint, eos quid licet, quid non liceat, commonere, non hu consensum praebere debemus. Quisquis vero conatus fuerit tentare prohibita, sentiet censuram apostolica, sed minime desuram: quae enim sola admonitionis auctoritate non corrigimus, necesse est per seueritatem congruam regulis vindicemus.* haec Caestinus.

Sed iam quomodo se habuerint hoc anno res Orientales Ecclesiae tumultibus Nestorij perturbatae, videamus. Nestorius igitur, quam promulgasset haesim Constantinopoli, cupiens per totum Orbem amplioribus spatii dilatari, omnes, quib, pollebat, vires impendit, quo ista posset implere: parum enim sibi visus in ipsa primaria vrbe notuam haesim promulgasse, ad eam latius diffamandam sua scripta ad diuersos dedit, & inter alios ad Aegypti monachos, quos vt deciperet, se non nisi Nicenae fidei professorem esse ostentans, nihil se nisi ex Niceni Concilij scripto docere, fraudulenter suis litteris praese ferebat: ex quo factum est, vt nonnulli ex eisdem Aegypti monachis ipsius errori consenserint. haec quidem omnia Cyrillus ipse testatur. Porto non litteras tantum ad diuersos Nestorius spaxit, sed & libros euuldem haesim defensor dedit: quos etiam per Antiochum virum illustrem ad Caestinum Pontificem misisse, idem, qui accepit ipse Caestinus Papa testatur: quales autem illi essent, quae de iudicem Nestori libris postea per viliam demonitrat fuerint sanctissimo anachoretae, declarant, quae, antequam reliqua profequamur, hic adducamus in medium ex Sophronio, rem gestam, vt se habuit, describere his verbis.

Accessimus ad abbatem Cyriacum presbyterum Laure Calamontem iuxta sanctum Iordanem: narr. auitque nobis, dicens. Die quadam vidi per somnium mulierem honesta facie, purpura indutam & cum ea viros duos, & ipsos venerando habitu & aspectu praclaro. Arbitrari sem mulierem illam esse Dominam nostram sanctam Dei genitricem, diuys, viros, qui cum ea erant, S. Ioannem Baptistam, & S. Ioannem Theologum & Euangelistam. Egredisq, de cella, re-

GERMANVS REVERTITUR ANTIQVVS RVN.

XX.

XXI. CALESTINVS ADMONET EPISCOPOS APVLIAE CALABRIAE.

XXII.

DE LIBRIS NESTORII LIBROS SVS AD DIVERSOS MITTIT.

XXIII.

DE LIBRIS NESTORII OSTENSIO VLTIO.

gabam illam, ut ingrederetur, que non accepit. Permansit ergo dicitur...

Constantinopolitanae Ecclesiae deligendum curatur. Quod enim veretur...

Cum autem que ad Aegypti monachos scripta impij Nestorij perueniant...

Adveniant Alexandriam viri aliquot veneratione ac fide digni, qui pietatem...

Et quid nunc obsecro consilii, optami? (nam hic namque pietatem appellare compellit)...

Ne graueris, obsecro, is, qui non leuiter offensus sunt, vnam hanc...

XXVII. CALISTINI MANDATUM...

XXVIII. EPISTOLA PRIMA CYRILLI AD NESTORIIUM...

XXIX. CYRILLI EXCVSATIO...

XXX. CVPIV CYRILLVS NESIORIUM MEMORANDVM...

XXIV. C. de dog. Nestor. C. 1. 4. 1. 6. DISSIDIA INTER AEGYPTI MONACHOS...

XXV. CYRILLI MODESTIA IN IMPUGNANDO NESTORIIUM...

XXVI. CYRILLVS PRVDENS IN REVERSIVM...

XXXI.
CYRILLVS
RESTITIT
NESTORI
IMPIETA-
TI.

Apud Ca-
lest. ep. 10. i.
Rom. Peni.

XXXXII.
DE EPISTO-
LA CYRIL-
LI AD NE-
STORIUM.

Apud Cy-
rill. ep. 3. c.

XXXXIII.
DE EXTANT
IN TER EP. CAELES-
TIUM.

QVI AVER-
SAREN-
TVR NE-
STORIUM.

Attico caterug, Episcopi & clericis, sed studiosioribus quos, popula-
ribus eum loqueri, nulli tamen per id tempus illius copiam feci. Probabi-
le fit ergo, edito iam hoc commentario, non defuturos, qui me ac-
censerent, huiusmodi orationem me concinnasse prius, quam Con-
stantinopolitana Ecclesia Pontificatus pietati tuae mandaretur. ha-
ctenus prima Cyrilli ad Nestorium epistola.

Rursum vero idem Nestorium ad Nestorium ad-
monuit, alia ad eum data epistola, cuius est exordium: In-
tellego quosdam meae apud tuam pietatem estimationi detrabere,
est quidem ipsa dogmatica, in qua cum haeresim impu-
gnat, doctrinae Catholicae demonstrat & firmat assertiones.
Porro huius epistolae meminit ipse Cyrillus in litem-
ris ad Caesetinum Romanum Pontificem datis, cum in
primis caussas irarum, quas aduersus ipsum Nestorium sus-
cepisset ob scriptas aduersus promulgatam impietatem
defensiones, alie repetens, de scriptis ad monachos aduersus
eam impietatem meminit: quae eo magis Nestorium ferient,
quod complures ex eis, non monachi tantum, sed
Constantinopolitani quoque ciues profecerint: Nam
eadem scripta (inquit a) ad Constantinopolitanam urbem quorun-
dam opera deportata, ibidem lecta, tanto per multis adiuuamento
suerunt, ut plurimum & magistratus, eius rei causa, per litteras gratias mihi
egerunt. Verum hoc ipsum Nestorius quasi nouum quoddam in re contra
me susceptae fomentum subministravit. Me itaque ut capitalem hostem
impugnaret, aliud plane nihil de quo me inuictus habens, quam vnum
hoc, quod eadem, quae ille sentire recuso, eam, quam a maioribus ac-
cepimus, necnon ex diuini Scripturis diducimus, solum amplectendam
esse, seruo persuadens, non paucos ad sanam mentem subinde reducam.
Verum floccis faciens, quae aduersus me haecenus machinatur. Deo-
que qui omnia potest & nouit, permittens, alteram vix sua epistolam,
quae recta fides expositionem breui compendio complecteretur, ad me-
moratum Nestorium exarauit, seruo eundem adiuuamento obrestans, ut
ad modum, quem epistola praesentit, sapiat. Sed nihil omnino apud il-
lum etiam tuum effecti: nam ad hoc vix tempus eadem illa, quae initio
probaret, probare pergit: nec modum vllum peccata docendi facit,
haec Cyrillus.

Porro epistola, cuius hic meminit Cyrillus, fuit poste-
rior ad eum data: quod declarat illa quoque verba, quae in
eadem continentur b: Ego vero ad id denique reuertor, quod me
potissimum decere existimo, te velut fratrem in Domino etiam annuum
monere non granabor &c. quibus apparet, eam, quam alteram
epistolam dicit, debere intellegi secundam ad Nestorium
datam: esse plane eandem ex eius argumento narrato in
epistola ad Caesetinum agnoscitur, cum fides breuem ex-
positionem continet: nam in fine eiusdem epistolae ad Ne-
storium haec habet: Atque haec quidem in praesentia ex charitate,
quae est in Christo: seruida exhortatio, obsecratiue vix fratrem,
& coram Christo iudicabit, Angelis eius obtestantur: ut haec nobiscum
& sentias & doceas, quo Ecclesiarum pax conseruetur, dilectionis
quoque, & concordiae vinculum, inter sacerdotes indissolubile perma-
neat. Saluta, quae apud te est, fraternitatem. Te, quae nobiscum est, sa-
lutat in Domino. haec Cyrillus ad Nestorium. Extant autem
ad duas Cyrilli litteras totidem ad eum ad Nestorium reddi-
tae litterae ambage referunt: arrogantia summa, atque tu-
more in verba mordacia erumpente, fastusque super om-
nes Antistes efferente.

Qui autem praeter Cyrillum hoc tempore Nestorium
execrati fuerint, idem Cyrillus in litteris ad Caesetinum
anno, qui sequitur, datis declarat his verbis: Quia hoc ipso quo
que tempore plebs Constantinopolitana (leuit. quibusdam vasis, ho-
minibus, qui ipsi adulantur, dimittat exceptis) a Synaxi abstineret,
abstinet ab eadem omnia peni monasteria, coronum, archimandrite-
tae abstinet & maior quoque pars Senatorum, venentes, ne ab illo, vel ab
illis quos, quos Antiochia discessit inde fecim abduxerat, qui &
ipse quos, quidam peruersum conuuluit. &c. & interitus: Sciat nihil
minus hoc quoque sanctitas tua, nempe commenta illius Orientales E-
piscopi non probare, sed offendi eos atque dolere, & praecipue Mactoniae
Episcopi. Et quia hoc Nestorium non ignorat, se omnibus sapienter ex
illuminat, se solum diuinae Scripturae scopum attingisse autumat, se so-
lum Christi mysterium cognouisse sonnat. Atqui quomodo non ma-
gis fecim reputat, cum imines per terrarum orbem sparsi Orthodoxi
Episcopi & laici, Christum Deum, Virginem vero, quae illum genuit,
Deiparam esse confiteantur, se solum, qui illud inficiatur, errare? Ve-
rum iusta tunc, in iudicij, & sedis potentia fretus, effecturum se

arbitratur, ut nos ipsi & reliqui omnes sine sententia subcircumamus.
haec Cyrillus ad Caesetinum anno sequenti.
Sed vnde vis tanta Nestorio, ut aduersante licet ipsi or-
be Catholico, non dimitteret animum, sed magis magis,
ad stabiliendam impietatem maioribus in dies conantibus, e-
rigeretur? Accidit plane dolendum illud, quod Nestorius
Impetorem fauentem sibi nactus fuit, non quidem vt re-
tus patrocinaretur impietati, sed donec controuersia illa ad
sancta Ecclesia dilucidata foret, ipse hominem (vt opus
suum) quem Antiochia accerserat, fouendum sibi putavit.
Quod enim, reiectis reliquis Constantinopolitanae Eccle-
siae clericis, qui ad eam sedem tum a populo postulari, tum
a clero eligi videbantur, ipse omnibus illis suo calculo Ne-
storium praetulisset: vt quod semel fecerat, recte factum esse
defenderet (quod solent principes) cause Nestorij praesto
erat. Accedebat his quoque, quod reprehensione dignum
cognouit factum parentis Arcadij, cum aduersus Episco-
pum Constantinopolitanum studuit Theophilus Episcopus
Alexandrino. Sciebat praeterea, iam a tempore Theodosij
Senioris sui aui, amulatos esse Episcopos Alexandrinos
gloriam Constantinopolitanorum Antistitum, dum Petrus
labefactandam curauit electionem magni illius Episcopi
Gregorii Nazianzeni: ne laicit, Theophilum Curiae de-
poni S. Ioannem Chrysostomum eiusdem sedis Episcopum.
His igitur & aliis pernotis Imperator, haud (vt par erat)
continuo repressit hominem, sed potius defendendum sus-
cepit. Hinc vides, praedictum quidem Cyrillum, cum scri-
bit ad Caesetinum, numeratque omnes Nestorio resistentes,
nihil prorsus de Imperatore loqui, neque eum rursus accu-
sare, sed solita modestia, quae essent eius studia pro Nesto-
rio, reticere, quae quidem potius per legatum, quem misit
Polidonium, ei lectro nuncianda, quam litteris creden-
da esse, putaret.

Imperatoris ergo fauore incallescens bestia illa, quam
violenta aduersantes sibi profudit? Res namque ab eo ge-
stra Constantinopoli hoc ipso anno, & in sequentem pro-
ductae, relate vero in bello Basilij archimandrite sunt
humilmodi e. Accidit, vt populus vixit am praedictis, receptam fidei
doctrinam requirens, publice aliquando clamaret: REGIVM
HABEMVS, EPISCOPVM NON HABEMVS. Verum hic populi con-
tinentiam nesciam manifeste imponitur: pars namque, illo temporis articulo
comprehensa & in regna hoc ciuitate ad tribunal abstracta, tali immo-
ditate diuerberata, excepta est, quae in apud barbaros quidem na-
tiones, quod athenis esset, quod, populi Synaxi haberetur, ab in-
gressu prohibuit. Sed hinc ille (nempe Nestorius) egregie se iam
magnifico Praeside, ut adit, flagrant, denique discessum, publico praeco-
non abij, clamore praecunte, miserando spectaculo in exitum expulsi.
Neque, eragredis hac bifida finibus consistit: etenim quidam ex praecipue
contuberant post impiam illius concionem, certissimum, nisi Deus pro-
hibuisset, in ipsam facti sancta Dei Ecclesia eadem edituierant.

Porro autem quae nos ab illo persequi sumus, ea omnem fidem om-
nemque opinionem longe superant. Etenim quo perfecit edocere-
mur, vera ne ea essent, an falsa, quae de eo accepimus, in Episcopale
palatium illius iussa vbertatque confendimus: aliquoties autem in a-
liud & aliud tempus recitui. Vix eandem producis: Quae (inquit)
vultis, ea pauci exponite. Postquam vero ex nobis audiret, quae docere-
rat, putat, sacram in Virginem nihil aliud populi esse, quam hominem fe-
bi coefferentiam, nihil tursum ex carne nasci posse, nisi carnem, ea re-
ta fidei non facti consentanea videri: quam primum Decurionibus,
vt nos a turba abreptor caelate, seruo mandat. Ceterum inde ad
Ecclesiasticum tribunal abducitur. Abidemque veluti nequam, sele-
rati, iumentumque supplicium promeriti denudantur, denudatque
indignis modis vapulant, iactantur, calcibusque impetitur. Quod
multum inuadit nos in Ecclesia mystice ab iniusti persequi sumus, ca-
inimodum ne infame quidem sortis homines in foro ciuili, nequam clericis
& monachi & archimandrite experti sunt aliquando. Ceterum dum
multumque in Episcopali Consistorio diuocari, rursus sane abef-
centes, inde ad supplicium ergastulum abtripimus, coque in loco non
muduo

XXXIV.
THEODOSIUS
RESTITIT
NESTORIUM

XXXV.

XXXVI.
DIE A
NESTORIUM
MONACHI
ORTHODOXI

SV
B

XXXVII. modico tempore concilio afferatur. Neque illius fuisse hic contenta quatenus, verum per quendam imposturam no. significatissimo ce- leberim civitatis huius Prefecto tradidit nos curavit.

Per hunc ergo ferro onuli ad publicam vestram carcerem ab- strahitur. Hinc iterum extracti, catenis, vi ante impediti, Pre- torio sistunt. Cuiusmodi nullus planti, qui nos accipi, et pro- pter ista, ad Ecclesiasticum Concilium deducuntur: hocque redditi, denno ab illo in faciem cadunt. Denque composita oratione, fandum quendam, ut postea patris, commententur (aliam namq. Fili- num animo occulit abat) naturalem Dei Filium ex sacra. Virgine na- tum dixit: cuius in modum exceptis tandem dicitur, ista insona- chi talia perpetrati expulerunt in libello Theodosio dato, quorum modestiam magnopere illud commendat, quod eidem Imperatori ad postremum ista subiecerunt: Quam- obrem iterum atque iterum inmortalem vigintianniq. fidem vestram obtulimus. ne Orthodoxam Ecclesiam, Orthodoxi passimque regi- velti temporibus ab hereticis adstratam, in posterum neglectam habeatur. Non expectamus contumeliam indigne nobis illam vin- dicari, Deo notari: Desideramus autem Christiane fidei fundamen- tum inconfusum, immutatum, persistere. Vobis promissio iactata facta & acumentum. Synodum primo quocumque tempore convocet, hanc sanctissimam illi viti. Quae autem passi sunt clerici Constantinopolitani, qui Nestorij communionem auer- sarentur, pacis his Caesellinus Papa explicat in epistola ad Nestorium:

XXXIX. Audio vim maximam Catholicis sentientes, quibus nos commu- nicamus, serios sustinere: ita ut & hic etiam civitas interdicta di- catur. Qui autem in viros sanctos sibi coram resistent- es talia tantaque parrate no. nimui, vel erubuit, idem in ab- sentes repugnantes sibi vibrare iacula totis viribus mini- me praetermisit. Quenam meditatus & omni dolo aduer- sus Cyrillum Alexandrinum Episcopum est profectus, suis ipse Cyrillus litteris notum facit, illis praeteritum, quas primum hoc ipso anno ad eundem Nestorium dedit, ali- que ad clerum Constantinopolitanum postea datis, quibus quentur millos à Nestoro tanquam praecones quof- dam, qui nefanda crimina aduersus ipsum Cyrillum vbi- que spargerent: sed quae fuerint illa, ipse Cyrillus ad eum reddidit litterae patefaciunt. At contra Cyrillus omni egit tolerantiam, mansuetudinem & modestiam, prout litterae ab eo scriptae ad Caesellinum Pontificem date demonstrant, in quibus post multa id genus haec habet: Ego autem in ani- mo fuisse, Synodici litteris ipsum commune secre, nos cum eo com- munionem retinere non posse, qui talia doceret ac saperet: rarus ta- men lapsu manu porrigenam, prostratos, tanquam fratres eri- gendos esse, hoc ipsum in hodiernum vig. diem non feci: attamen ne nihil his agerem, hortatus sum illum per litteras, &c. Sed quid est quod ait, Synodici eum consentire litteris, nisi aduersus eum Aegyptiorum Episcoporum Synodum cogere, eumque à sua ipsorum communione alienam pronuntiare: Noluit equidem Synodum cogere, ut ipse in fine testatur, absque nutu (ut postea in notiti) Caelestini Romani Pontificis. Sed rursus idem Cyrillus in alia epistola b: Quid (inquat) veta- bat & nos quocumque vobis illius contraria scriberet sentire: Anathe- ma si qui Mariam Deiparam esse negauerit? Verum id haecenus propter illam facere nolui, ne sint, qui Episcopum Alexandrinum Aeg- yptiorum Synodum anathematis sententiam in Nestorium tulisse dicant, haec idcirco, quod cum Nestorius anathema in om- nes dixisset, qui Mariam Deiparam dicent, et iure ipse contrariam huic sententiam ferre potuisset. Omnes, qui negarent Mariam Deiparam, tamen modestiae & pacis cau- sa haecenus ablinuisse yoluit.

XXXIX. Sed accipe & illud Cyrilli mansuetudinis & animi mo- derationis his quoque temporibus exhibitum dignum exem- plum. Cum clerici Constantinopolitani aduersus Nes- torium formasset libellum, quem offerrent Imperatori, primum omnium miserunt illum Alexandriam ad Cy- rillum, ut de eo iudicaret & sententiam ferret. Ad quod ipse referbens, ne darent illum perclausit, ne agere videretur Nestorii accusator: inter alia enim ista ad eum scripsit: Libellum supplicem vultis opera ad me misisse, quasi iura nostra sententiam Imperatori porrigi non debuerit, accipi & legi. Verum quod prolixè in eam incurrat, qui illic agit, nempe Nes- torium (sive struo sive alio quocumq. nomine confectus) haec-

XXXIX. Sed accipe & illud Cyrilli mansuetudinis & animi mo- derationis his quoque temporibus exhibitum dignum exem- plum. Cum clerici Constantinopolitani aduersus Nes- torium formasset libellum, quem offerrent Imperatori, primum omnium miserunt illum Alexandriam ad Cy- rillum, ut de eo iudicaret & sententiam ferret. Ad quod ipse referbens, ne darent illum perclausit, ne agere videretur Nestorii accusator: inter alia enim ista ad eum scripsit: Libellum supplicem vultis opera ad me misisse, quasi iura nostra sententiam Imperatori porrigi non debuerit, accipi & legi. Verum quod prolixè in eam incurrat, qui illic agit, nempe Nes- torium (sive struo sive alio quocumq. nomine confectus) haec-

mi supprehi, ne aduersus nos insurgens, se per nos hanc, quod impe- ratorem delatū caullaretur, haec ipse & alia plura id genus, qui- bus declaratur quam agre & obtorio (ut dicitur) collo- Cyrillus protraheret ad pugnam, licet bellum sanctissi- mum videretur, & sponte appetendum ab omnibus Or- thodoxis aduersus emergentem impietatem.

Quam autem propensum studio Christianae charitatis Nestori salutem Cyrillus summa patientia (quod charita- tis proprium est) procurauerit, testantur plane litterae illae ad amicum Nestorij scriptae, quibus rogat, ut ab infamia illa hominem retrahat, est illarum exordium e: Noni dile- ctionis tuae sinceritatem, &c. & post multa, quo sitanimo erga ipsum Nestorium, declarat his verbis: Me ita non offensa la- inuria vel contumelia, nec quavis iniuria illa comicia, quib. me petunt quidam, de quibus nihil tale suspicabam, sed in oblivionem ab- eant haec omnia, indicabit autem eas Deo, qui talia rogati sunt. Mo- do salua sint, quae fidem concernunt, & amicus ero, & dilectus, nec cui quam concedam, ut me regiosissimum Episcopum Nestorij indige- gulo superet, quem etiam coram Deo loquor in Christo celebrare esse capio. &c. Vidit ne, lector, quales vere esse solent Ortho- doxi, filii pacis, vere Israe-ae, pacifice progredientes ad bellum: nempe consuevit primum offerre pacem, quam & magis optent, salua fide, suscipere, prae mittereque legation- es, & dum rogant, quae pacis sunt, vibratos validos ab ho- ste icibus scuto excipere charitatis.

Sed quoniam contra Cyrillum Nestorij arte probro- calumniae sparsae fuerint, alibi cum scribit postea ad cleri- cos Constantinopolitanos, recenseat nimirum collegisse Nestorium circuitores & deploratos homines, qui ad hoc vagarentur, & vbi que locorum aduersus ipsum Cyrillum proba diffemarent: erant isti Cheremon, Victor, So- phronius, & alij, testatur id etiam in epistola ad Acacium & illis ad ipsum Nestorium datis litteris, quarum est ex- ordium Intellego quosdam, & vbi inter alia latant autem ve- res in me infamia plenae: hic quidem, quod cecos egenosq. per iniuriam oppressim, alius, quod ferrum in matrem strinxerim: nonnulli, quod ancilla pro filio autem alienum abstulerim quidam deniq. quod in se- modo improbitati in suspitione laborauerim semper, cuius modi ne in se- sistimos quidem hostes laborare optauerim, quosquam. Verum istos, & si qui eius farinae sunt alij, non multum moror, ne supra magistrum & Dominum, vel etiam supra maiores meos tenuerim, nec mensuram extendere videar. Vici enim vix potest (quamcumq. denique vix ra- tionem inierit) ut pravorum maledictorumq. hominum dentes euades. Sed illi quidem maledicti, & acerbitati os plenum habentes, cora omnium Iudaei causam olim ducturi sunt. Ego vero ad id deus vener- sus, quod me persequuntur de ere existimo, te veluti fratrem in Domini gratiam admonere, non ex anabot. &c. Porro istas omnes calum- nias inanta prorsus fuisse fragmenta, inde percipio collig- es, quod in iudicio Ephelino, vbi eius accusatores auditi sunt omnes, nec vnus ausus est de his aduersus Cyrillum libellum accusationis offerre.

Intueris ne vel ex his saltem, (appello te iterum, le- ctor) penes horum alterutrum, vel Nestorium, vel Cy- rillum, sit veritas, & qui Deo militet, vel diabolo? Fuit ille, clamat, fremit, dilacerat corde, stridet dentibus, in- fligit verbera: iste contra modeste, patienter, atq. quiete rem agit, obtemperans diuinae legi iubenti g: Si quando ac- cesseris ad expugnandum civitatem, offeres ei primum pacem. haec plane suadet & iubet Spiritus lex: euenit ex sententia Ia- cobi h: Quae de sermone est patientia, primum quidem pudica est, de- inde pacifica, modesta, inuisibilis, boni conscientios, plena misericor- dia & sinceritas boni, non iniurians sine simulatione. His plane leg- gibus obsecutus S. Cyrillus, charitatis & pacis frequenter & vbi que in toto hoc progressu reliquit impressa vestigia, quod & crebro erit inspicere in litteris ab ipso datis ad di- uersos anno sequentibus: nem praeterquam ad Nestorium, hoc anno ad neminem se ea de re scripsisse, idem ipse Cy- rillus testatur in dicta epistola ad Caesellinum sequenti an- no conscripta illis verbis: Ad nullum alium confessorum nostrorum scripsi. Haec quidem satis de Orientalibus turbis Nestori causa hoc anno magno damno Fidelium excita- tis.

Quod

XL.

Cyril. p. 5

XLI.

Cyr. ep. 7.

Cyr. ep. 8.

CALVM-

NIENS.

CYRIL-

LVM SPAR-

SIA A NE-

STORIO.

XLII.

SIGNO-

DATENS

COGNO-

SCENDI

HÆRETIC-

GYM A CA-

THOLICO,

et Dent. 19.

R. Lat. 3.

XL III.
 IVVENA-
 LIS EPISCA-
 HIEROSO-
 LYM. POST
 PRAELIUM

Quo ipso tempore, defuncto Pralio Hierosolymorum Episcopo, in locum eius subrogatus est Iuuenalis. Haud quidem ad longioris temporis spatium constat Pralium propagasse sedem, cum extant Cyrilli Alexandrini Episcopi litterae sequenti anno ad Iuuenalem Hierosolymitanam sedis Antistitem datae, quamobrem necessario affirmandum est, irrepsisse mendam in Nicephori Chronicon, ubi sedi Pralij anni viginti adscribuntur, cum, habita ratione eius praedecessoris, nempe Ioannis decessus, eum non nisi annos tredecim in sede eadem transgisse dicendum sit. Quantum vero temporis sederit Iuuenalis, in fine ipsius dicendum erit.

XLIV.

Haud multum temporis intercessit, cum hoc anno creatus Iuuenalis Episcopus Hierosolymitanus, idem ordinavit Petrum primum Episcopum Saracenorum, quem diximus ex duce ipsorum a sancto Euthymio esse ad fidem Christianam conuersum. De huius in Episcopum promotione superius dictum est hic autem ad certum eius ordinationis tempus declarandum, oportuit iterum meminisse: nam hoc, vel sequenti anno id accidisse, inde certum deducitur argumentum, quod reperitur ipse Petrus (vt dicemus) interfuisse post sequentem annum Ephesino Concilio: qui nec ante presentem annum ordinari potuit, cum nondum creatus esset Iuuenalis Episcopus Hierosolyma, qui dictum Petrum Pontificem gentis Saracenorum ordinavit. Magna quidem Dei providentia factum est, vt quo tempore Dei Ecclesia graui passura esset ab illis, qui eam propagare deberent in exteras regiones & barbaros populos, tunc acciderit, vt iidem barbari omnium immanissimi ad fidem Christianam se ipse contulerint, & ex eius vnus constitueretur Episcopus, qui cum aliis sanctis Patribus Nestorium damnaturus esset in Concilio Ephesino: vt planè impletum fuerit Dominicum illud oraculum: Multi venient ab Oriente et Occidente, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Jacob, filii autem Regni cuncti erunt in tenebris exteriores.

IESV CHRISTI
 Annus 430.

CAELESTINI PAP. THEOD. 23. IMP.
 Annus 7. VALENT. 6.

I.

NESTORII
 ET CYRILLI
 LITTE-
 RAE AD CAE-
 LASTINVM
 ALLATAE.

TRICESIMVS supra quadringentesimum Christi annis amborum Augustorum Consulat, Theodosij nimirum decimo tertio, Valentiniani vero tertio, clarus illuxit, sed Catholicae Ecclesiae ob concitatas per Nestorium turbas arduosus: quod litterae ipsius Nestorij vna cum aliis eius scriptis pro defensione haeresis lucubrat, per Antiochum vitam illustrè Caestino Romano Pontifici reddite sunt. Cum paulo post, ante etiam quam ipsa Nestorij scripta in Latinum translata essent, opportunè contigit aduentum Romam Possidonij diaconi Ecclesiae Alexandrinae ad eundem Caestinum Romanum Pontificem, cui cum litteras, tum etiam volumina dedit, quibus Nestorij execranda impietas omni ex parte latissime confutabatur. Quid autem, his acceptis atque perlectis, statuerit Caestinus contra Nestorium, litterae ab ipso tum ad eum, tum ad Cyrillum & alios eadem ex causa reddite, a pertissimè indicabunt de quibus omnibus antequam agamus, ex more, consignanda est certa firmaque demonstratione ipsa veritas temporum: quae stabilita, res, quae tractandae sunt, clariori veritatis nitore perspicuae in omnibus effulgebunt.

II.

POSSIDONII LEGATIONIS EMPVS.

Cum ex redditis à Caestino Romano Pontifice ad Nestorium litteris satis liquido ac manifestè dicatur, eodem ferme momento temporis, quo ipse litteras Nestorij accepit, superuenisse Possidonium cum litteris Cyrilli ac voluminibus ab ipso missis, & aequam Latinitati red-

derentur Nestorij scripta, legisse Caestinum, quae per eundem Possidonium missae erant, Cyrilli chartas Latine scriptas: certo certius affirmandum est, eodem anno, quo contigit legatio Possidonij, aequè euenisse reddi Nestorij litteras Caestino. Erat his Possidonius Ecclesiae Alexandrinae diaconus, vt litterae hoc anno datae ab ipso Caestino ad Ioannem Episcopum Antiochenum in fine significantur quidem hoc ite ipso anno Romam à Cyrillo ad Caestinum venisse legatū, inde potest intelligi, quod litterae à ab ipso Caestino ad Nestorium tunc primum reddita datae hoc anno leguntur, tertio Idus Augusti sub dictis anni huius Consulibus Theodosio decimum tertium & Valentiniano tertium, licet mendose legatur in eadem nuper Caestini ad Nestorium epistola Consulatus Theodosij decimus quartus cum Valentiniani tertio: nam non nisi decimustertius Theodosij Consulatus cum tertio Valentiniani contigit, Fasti omnes manifestè demonstrant: vt ex Consulatuque eorumdem, qui praecedunt & subsequuntur, absque aliqua vel leui dubitatione potest intelligi.

His igitur in hunc modum de veritate temporis stabilitis, iam describamus hic litteras ab ipso Nestorio ad Caestinum Romanum Pontificem missas, quae tamen non nihil mendosae in veteri scripto codice leguntur his verbis:

Fraternali nobis inuicem debemus collocactiones, vt vna inter nos secundum oblemente concordia pugnaturi diabolum pacis inimicum. Quoriam hoc antiochum? Iulianus quidam & Florus & Orientius & Fabius, dicentes se Occidentium partium Episcopos, sepe & passim & predicatissimum Imperatorem adierunt, ac suas causas dessecuerunt, tamquam Orthodoxi temporibus Orthodoxis perfectionem passi, sepe eadem & apud nos lamentantes, ac sepe recitantes eadem facere non desierunt: sed insistant per dies singulos impudenter ante ommium vocibus lacrymas. Hii quidem ad eos sermonebus, quibus oportuit, vsi sumus, cum negotijs eorum veram fidem nosceremus. Sed quoniam aperte nobis de causis eorum notitia opus est, ne passim & Christianissimus Imperator noster molestiam sepe ab his sustineat, ne nos, ignores eorum causas, circa negotij defensionem diuidamur, dignare nobis noticiam de his largiri: ne vel quidam ignorando insulciam veritatis importuna miseratione conturbentur, vel canonicam indignationem beatitudinis tuae, quae contra eos, pro scilicet religionis fuisse probata est, aliud quiddam, quam hoc affirmet. Nam scilicet aram nouit a multum meretur defensionem à veri pastoribus. Vnde & nos non modicam corruptionem Orthodoxiae apud quosdam licite peruenit, & ira & lenitate circa egros quotidius vitimus.

Est enim egritudo non parua, sed affinis putredinis Apollinarij & Arii. Dominicani enim in homine vniorem ad cuiusdam contemplationis confusionem passim commiserunt, adeo vt & quidam apud nos clericis, quorum alij ex imperitia, alij ex haeretica fraude in se sum celata, quae plurima & Apostolorum temporibus contigerunt, tamquam haeretici egrotent & aperte blasphement Deum, Verbum Patris Homousion, tamquam originis initium de Christo, de Virgine sumptisse, & cum templo suo adificatus esset, & carni conspuitur, eandemque dicunt post resurrectionem commisisse carnem, sed in naturam transisse Deitatem (vt in compendio dicam) & Deitatem Vnguenti & ad originem conuenisse carnem referunt, & commiserunt carnem. Carnem vero conuenisse Deitati ad Deitatem transisse blasphemant ipso Verbo Deificationis: quod nihil est aliud, nisi vramque corrumpere: sed & Virginem Christocon ausi sunt cum modo quodam, Theotocon dicere: hanc enim Theotocon vocantes ita quidem legendum esse, persuadet, quod in Concilio Ephesini Actis haec sic recitatur: d. Citra horrorem sacram Virginem Dei genitricem appellant non perhorrescunt, quod sancti illi, & supra omnem praedicationem Patres per Nicam nihil amplius de sancta Virgine dixissent, nisi quia Dominus noster Iesus Christus incarnatus est ex spiritu sancto & Maria Virgine. Et iaceo Scripturas, quae vbiq. Virginem matrem Christi, non Dei Verbi, & per Argodes & per Apostolos praedicant.

Propter quae quanta certamina sustinimus, estimo sanam praedicationem docuisse beatitudinem tuam, hoc quoque attendentes, quod non frustra certauerimus: sed emendati sumus gratia Domini, multi ex his, qui peruerserant discordantes à nobis, quia propria & paruit Homousios n. vinita, cui viuere commissa est illa in homine vno creatura est humanitati Dominica, Deo conuenisse ex

o Caest. p. 4. in L. p. Rom. Faust.

III. c. Exordium Aristida. p. 116.

* vntiam ter nobiscum obuenire con cordiam pugnanti Nestor. ad CAELASTINVM.

* nullum.

IV.

37m. Cr. ad. N. 116.

V.

* loca depre. natu.

Virgine